

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Francisci Tvrriani Societatis Iesv, Aduersùs Magdeburgenses Centuriatores pro Canonibus Apostolorum, & Epistolis Decretalibus Pontificum Apostolicorum, Libri Quinq[ue]

Torres, Francisco de

Coloniae, 1573

VD16 T 1629

Cap. I. Responsio ad id, quod obijcitur contra decretum de appellationibus ad Sedem Apostolicam, quemadmodùm illi seculo Pontificum Apostolicorum, & veritati, quod Magdeburgenses negant, ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-29685

ducatur aut à grege abducta, vel spontè egressas, reducat. & nisi priùs adducta sint, vel reducta, esse illas quidem oves dispersas, ac sine pastore, & non *παιμνιον*, id est, gregem: est enim *παιμνιον τοῦ ποιμῆν*, id est, grex pastoris, & pastor gregis. idcirco, postquam dixit, Et illas oportet me adducere: subiunxit, Et erit vnus grex siue vnum ouile, & vnus pastor. Grex ergò fidelium vniuersus ad vnum pastorem relatus, vna ecclesia est, super quam est Episcopus Rom. vt pastor super gregem. Super eas verò plebes, quæ segregatæ sunt ab Ecclesiæ vnitæ, quæ ecclesiæ non sunt, neque dici possunt, non magis Episcopus est, quàm pastor est aliquis super oves alienas & alienorum. Quarè repugnantia est in eo, quod ait Luterus, nunquàm fuisse super omnes ecclesias mundi pontificem Romanum: quasi pastor vnus possit esse non vnus gregis pastor contra sententiam Domini, qui dixit, Erit vnus grex & vnus pastor: aut vnus grex possit esse non vnus pastoris. Illud verò, Nec vnquàm in futurum erit: quomodo probat propheta Luterus? Vt spero, inquit. Quis vnquàm Propheta prophetiam suam, non autoritate Dei, sed argumento spei suæ probauit? Non enim dixit, Nec in futurum erit, vt dicit Dominus: sed, Vt spero, non potuit manifestius declarare, quo spiritu prophetaret hoc, nempe spiritu odij & inuidiæ. Quia enim oderat ecclesiam Rom. & eius Episcopum vniuersalem, idcirco tantquam vnus ex diuinis & Pythonibus, qui, sicut ait propheta Esaias, in incantationibus strident dentibus suis, prophetauit propheta Germanicus Luteranorum, nunquàm futurum esse, vt esset Pontifex Romanus super omnes ecclesias.

Responsio ad id, quod obijciunt contra decretum de appellationibus ad Sedem Apostolicam, quemadmodum illi seculo Pontificum Apostolicorum, & veritati, quod Magdeb. negant, congrueret: & quomodo de falsitate redarguatur, quod ijdem finxerunt, refutatum esse Primatum Pont. Rom. in Synodo Carthagenensi. Quomodo intelligendum sit, quod est in Synodo Carthagenen. nè Episcopus primæ sedis appelletur Vniuersalis, & quarè Africani decretum de appellationibus recipere volebant, quanuis primatum concederent.

Cap. 1.

Sed tempus est iam, vt institutum prosequentes, ad ea, quæ in decreto de appellationibus obijciunt, respondeamus. recitemusq; illud prius ex epistola secunda Sixti pontificis, quod ex eo magis intelligi possit, quemadmodum illi temporis & veritati congrueret, quod Magdeburg. negant, quod quidem in causa fuisse suspicor, cur astuti isti, cum diligenter & nominatim meminissent, in quorum Pontificum epistolis esset decretum de summa potestate Pontificis, ad quam decretum de appellationibus spectat, vt Anacleti, Alexandri, Pij, Amiceti, Victoris: Sixtum tamen, qui Alexandrum secutus est, & Pium antecessit, præterierunt. Ergò is epist. 2.

Astutia Mag. in dissimulando Sixti inter ceteros Pont. quos nominatim notarunt propter decretum de appellationibus.

L1 Si quis

Si quis vestrum, inquit, pulsatus fuerit aliqua aduersitate, licenter hanc sanctam & Apostolicam appellet Sedem, vt ad eam, quasi ad caput suffugium habeat, ne innocens damnetur: aut ecclesia sua detrimentum patiat. si autem ei necesse fuerit, eamq; appellare minimè ausus fuerit, & vocatus tamen à sancta Sede fuerit, non renuat venire: sed confestim, vt ei nunciatum fuerit, venire festinet: & causas, pro quibus vocatus est, prudenter disponat, atque si necesse aliquid corrigere fuerit, cum ijs, quos hinc primos inuenerit, corrigat. Haec tunc sanctus Sixtus. Hic verò Magdeburgenses, qui ecclesiam Rom. insectantur, & eam caput ecclesiarum esse negant, vt eis dignum erat, decretum de appellatione ad Sedem Rom. inter illa decreta referunt, quæ, inquit, neque temporori, neque veritati congruant. Sed vos ipsi iudicate Luterani, an satis probent, quod sibi & vobis vestri centuriatores somniant: Interrogate eos, quare non congruat temporori & veritati? quia, inquit, propter persecutiones perpetuas eius temporis, studia & laborem docendi, paupertatem, summumq; contemptum, non licuit, neque vacauit eis lites in curia Rom. coram Papa mouere & tractare: quod circa quadringentesimum Domini annum, aut etiam ferius factitari cœptum est.]

*De causis à
Magd. allat
tis, cur decre
tum de appel.
lat. in episto.
lis apostol. co
rum Pont. non
congrueret
tempori, neq;
veritati.*

1. Cor. 9.

Concedamus igitur istis in tanta paupertate & contemptu, & inter tot persecutiones, & in tanto studio doctrinæ, non fuisse tunc in curia Rom. coram Papa hominibus illius seculi lites, quæ postea consecutis seculis esse cœperunt. siquidem vt Varro lib. 6. de lingua Latina scribit, quibus res erat in controuersia, ea vocabatur lis: idèd, inquit, in actionibus videmus dici, quam rem, siue litem dicere oportet. Omittamus ergò nunc eiusmodi actiones & lites de re, & ponamus non fuisse tunc: tamen si fuisse quidem, si quis velit contendere, negari certa ratione non potest, cum sciamus Dominum ordinasse, sicut Apost. ait, ijs, qui euangelium annunciant, de euangelio viuere: quia, inquit, qui in sacrario operantur, quæ de sacrario sunt, edunt: & qui altari deseruiunt, cum altari participant. ex qua constitutione Domini profectum est, vt cum status temporum permittere cœpit, cœperint fideles dedicare Deo in usum & stipendium ministrorum Dei, quæ ad vitam degendam necessaria essent, vt domos, & interdum prædia, quæ postea culpa hominũ materiã litibus præbuerunt. Vnde Pius Apostolicus Pontifex epist. 2. ad Italicos, tempore Antonini Pij: Perlatum est, inquit, ad Sedem Apostolicam, quod sint inter vos contentiones & æmulationes: & prædia diuinis vsibus tradita quidam humanis applicant vsibus, & Domino Deo, cui tradita sunt, ea subtrahunt, vt suis vsibus inferuiant. quapropter ab omnibus illius vsurpationis contumelia depellenda est: & quæ sequuntur: Quis enim tam alienus à ratione sit, qui neget, quin huiusmodi lites in illud seculum incidere potuerint? sed, vt dixi, ponamus, non fuisse tunc huiusmodi lites, siue res: Quæso istos, an non erant tunc alia pericula in falsis fratribus? an non congruebat temporori & veritati, vt ali-

quis,

quis, sicut Sixtus Pontifex ait, pulsari posset aliqua aduerfitate? periculumque esset, ne quis innocens damnaretur, aut ecclesia detrimentum patretur, nisi hoc remedium appellandi, quod ratio iustitiæ naturalis dictabat, prouisum fuisset? Non puto, tam amentēs esse istos, ut hoc negent euenire potuisse: aut illud credant, non potuisse accidere, quod S. Euaristus epist. 2. scribit: Audiuius quosdam à vobis infamatos & dilaceratos Episcopos: & alios in ciuitatibus, ipsis viuentibus, constitutos. Vnde subiungit: Ideo hoc vobis scribimus, ut sciatis hoc non licere: sed proprios reuocari, & integerrimè restitui debere. quomodo igitur, si hæc euenire poterant, non congruebat tempori & veritati, ac iustitiæ naturali, hoc de appellando decretum? Sed fortasè dicat aliquis acutior, quàm Magdeburg. eo tempore non permissuros fuisse Romanos gentiles, qui vbique dominari tenebant, venire fideles ad Romani Pontificis tribunal: ac proinde non esse credibile, factum esse ab ijs Pontificibus hoc decretum de appellatione. sed si qui hoc dicant, redarguent eos literæ Adriani Imperatoris ad Minutium Fundanum, quo tempore decretum hoc de appellatione Sixtus Pont. fecit: quas literas Iustinus martyr in apologia secunda produxit, quibus iubebat Imperator, ne Christiani innocenter perturbarentur, neve calumniatoribus occasio nocendi præberetur. Idem cauit eius filius Antoninus, item Marcus Aurel. Antoninus: quorum etiam literas idem Iustinus pro defensione Christianorum produxit. Congruerat igitur tempori hoc decretum. Quomodo verò veritati congruat, magis adhuc intelligi potest ex ratione, quam Higinus Pontifex Apostolicus post beatum Petrum 10. in epist. decretali prima ad omnes fideles, explicat, cur peregrina iudicia, Apostolum secutus, prohibeat. sic enim ait, Nec non & peregrina negocia ac iudicia prohibemus, quia indignum est ut ab externis iudicentur, qui prouinciales & à se electos debent habere iudices. deinde subiungit, quid eum ad hoc statuendum impulisset: Nos quidem, inquit, ex omni parte carpendo occasiones abscindimus: nos supernæ memores disciplinæ, quibuscunque cadentibus dexteram porrigimus, & à ruinæ præcipitio, quos possumus, releuamus: & defensionis adminiculum totis viribus præbere cupimus. Si hæc ratio iustitiæ ac charitatis Higinum Pontificem tam paucis annis post Sixtum primum interiectis, id est, 20. ad faciendum decretum de iudicijs peregrinis declinandis mouit, quod multi alij Pontifices consecuti renouârunt, & primus in ecclesia Corinthiorum Apostolus 1. Cor. 6. sanxit, idque, ne quis innocens damnaretur: cur non item congruat tempori & veritati, ut Anacletus, & alij illius seculi Pontifices, simili ratione iustitiæ ac charitatis adducti, decretum de appellando Sedem Apostolicam facerent? quod multi quoque Pontifices postea renouârunt, ac confirmârunt: & primum Apostoli sanxerunt, idque, ne quis item innocens damnaretur. Rursus decretum de appellationibus, quod hi Pontifices, Apostolorum auctoritatem secuti, fecerunt, visum est Magdeburgensibus, non congruere

*Quare visum
sit Magd. non
congruere tē-
pori, neque
veritati de-
cretum de ap-
pellationibus.*

congruere tempori, neque veritati: quia, inquit, de primatu Romanæ ecclesiæ ante Nicenum conc. & multis annis postea, nulla fuit quæstio. Ità est, vt isti dicunt, nullam fuisse de primatu quæstionem ante Concilium Nicenum, neque multis annis postea. immò nunquam de hoc in Synodis quòd sciam, disceptatum fuit ante concilium Florentinum, in quo hæc tūc primùm quæstio posita est: & de ea mensibus 15. vt memoriæ proditum est, diligentissimè disputatum: & tandè definitum, Pontificè Romanum in vniuersum orbem tenere primatum, esseq; successorem beati Petri, & quæ sequuntur in decreto, nè totum recitem. Huic definitioni summa concordia Græci & Armenij assensu sunt. At nunquam ante Concilium Nicenum quæstionem de primatu fuisse, immò neque multis annis postea vsque ad Concilium, vt modò dixi, Florètinum: hoc, inquam, magis Magdeburgenses redarguit & condemnat: qui id adhuc negent, de quo nullam fuisse tot seculis quæstionem, sponte sua confitentur: & de quo, tunc cum primùm quæstio fuit, à tam multis & tam doctis patribus in œcumenico concilio, cedentibus veritati, qui contradicebant, hanc definitionem vno omnium consensu factam fuisse, negare non possent. Iam verò, si quia tempore pontificum Apostolicorum de primatu pontificis nulla fuit quæstio, idcirco iudicio Magdeburgensium Centuriatorum non cadit in eos hoc de appellationibus decretum, neque cum eorum ætate congruit: ergò nullum decretum aliud pari ratione, nisi de quo priùs quæstio fuerit, fieri potest, quo nihil magis absolum, aut si fieri potest decretum aliquandò, de quo non priùs quæstio fuerit, potuit igitur & hoc decretum ab illis pontificibus ante Concilium Nicenum fieri. An quæstio erat de pontificatu Aaron, cum fecit Dominus decretum, dicens per Moysen in Deuter. Si difficile & ambiguum apud te iudicium esse prospexeris inter sanguinem & sanguinem, causam & causam, lepram & non lepram: surge, & ascende ad locum, quem elegerit Dominus Deus tuus: veniesq; ad sacerdotes Leuitici generis, & ad iudicem, qui fuerit illo tempore. Nulla hinc quæstio de primatu Aaron antegressa, causam huic decreto dedit, sed ipsa utilitas rei, & necessitas aliorum quæstiones difficiliore iudicandi. Similiter S. Anacletus, non quia quæstio vlla de primatu esset, sed quia opus erat scire, quid in aliorum quæstionibus, & causis, ac iudicijs maioribus fieri deberet, decretum Apostolicum in epistola sua nobis perscripsit & tradidit, inquit: Quòd si difficiliore ortæ fuerint quæstiones, aut Episcoporum vel maiorum iudicia, aut maiores causæ fuerint: ad Sedem Apostolicam, si appellatum fuerit, referantur: super quam Christus vniuersam construxit ecclesiam, dicente ipso ad beatum principem apostolorum Petrum: Tu es Petrus, & super hanc petram edificabo ecclesiam meam, & quæ sequuntur. Addunt deindè Magd. Et sicut in sexta Synodo Carthaginensi Primatus Papæ est refutatus, ita hoc seculo pij doctores tales epistolas non tulissent.] Sicut qui ex insidijs & occultè alios aggredi solent, quibus neque vires, neq;

Deut. 17.

Matth. 16.

»
»

»

neq; causæ æquitas ad apertè aggrediendum animos & fidutiam addunt, sic qui suo proprio iudicio condemnati, veritatem oppugnant, cum ea, quæ omnibus manifesta sunt, deprauare non possunt, alia quærunt, quæ non omnibus pateant, vndè nodos suos ad irretiendum simplices & imperitos nectunt. Hinc Magd. quia nullum ex antiquis authoribus, aut Catholicis Episcopis reperire potuerunt, qui Primatum Pontificis Romani negaret, hoc quod in Sexta Synodo Carthaginensi legebāt ex canone Niceno de appellando Pōtificem Romanum, quem canonem patres Synodi illius Carthaginensis requirebant, nec tamē in exemplaribus, quæ ipsi habebant, canonum Niceni concilij legi affirmabant, ad refutandum Primatum pertinere interpretati sunt. Intelligebant enim Magd. & quidem benè, nè semper acumen in eis, vt solet, desideretur, connexa esse ista & copulata inter se, refutari Pontificis Romani Primatum, & ius appellandi eum, cum necessitas postulat, ad hoc enim vsus vetus appellandi, vt Vlpianus iurisconsultus ait, necessarius est, vt vel iniquitatem iudicātium, vel imperitiam corrigat. Vndè quia horum neutrum patribus illis in iudicijs suis metuendum esse videbatur, non magis se Primatui Pontificis derogare existimabant, q̄ crederent, decretum esse in Niceno concilio, non esse eum appellandum, quàm Imperatori derogabatur, quòd à præfectis prætorio non liceret appellare. Credit enim princeps (ait Aurelius Iurisconsultus) eos, qui ob singularem industriam explorata eorum fide & grauitate, ad huius officij magnitudinem adhiberentur, non aliter iudicaturos pro sapientia & luce dignitatis suæ, quàm ipse foret iudicaturus. Hoc ipsum patres illi existimabant, synodo Nicenæ visum esse. Sic enim ad Celestinum Pontificem scripserūt, decreta Nicena siue inferioris gradūs clericos, siue ipsos Episcopos suis Metropolitanis apertissimè commiserunt. prudentissimè enim & iustissimè viderūt, quæcunq; negocia in suis locis, vbi orta sunt, finienda. nec vnicuiq; provinciæ gratiam sancti spiritūs defuturam, qua æquitas à Christi sacerdotibus & prudenter videatur, & constantissimè teneatur. Neq; verò, quia patres illi sextum canonem Nicenum (in eo enim commissi sunt siue inferioris gradūs clerici, siue Episcopi ipsi suis Metropolitanis) sic intelligendum esse putabant, quasi eo decretum esset, nè Pontificem Romanum Episcopi appellare vnquam possent, continuò Primatum Romani Pontificis tollebant: nō magis quàm principis summa potestas tollebatur, quia, vt paulò antè dicebam, decretum erat, nè à præfectis prætorio principem appellare liceret. Sed de canone sexto synodi Nicenæ, quomodo necessariò collatis pluribus decretis, interpretandus sit, paulò pōst explicabo. Docendum est nunc, non refutasse patres illos primatum, quod Magd. finxerunt, vt eos suū similes facerent: sed potiùs confessos fuisse. Quod quidē vel ex vno Episcopo Augustino, qui Synodo interfuit, & canonem Nicenū de appellationibus cum alijs Episcopis requirebat, intelligere, si vultis, Magd. potestis. Sic enim est in epist. 162. ad Glorium, Eleusium, Felicem, &

*Quis vsus
prouocationis
ad maiorem
iudicem.*

*Testimonium
August. in
synodo carth.
6. de primatu
Pont. Rom.*

*Demonstratio
evidens, quod
in synodo Car
tha. non fuit
refutatus, sed
concessus pri
matu Pont.
Rom.*

Grammaticum: Erat etiam transmarinis vicina regionibus, & fama celeberrima nobilis Carthago, vnde non mediocri vtiq; authoritatis habebat Episcopum, qui posset non curare conspirantem multitudinem Episcoporum, cum se videret & Romanæ Ecclesiæ, in qua semper Apostolicæ cathedræ viguit principatus, & ceteris terris, vnde Euangeliū ad ipsam Africam venit, per cōmunicatorias literas esse coniunctū. Si confitetur is, qui synodo Carthaginensi & quidem nomine totius Numidiæ legatus interfuit, semper in Ecclesia Romana Apostolicæ cathedræ principatū viguisse, quomodo in Synodo Carthaginensi refutatus est primatus? Rursus contra duas Epistolas Pelagianorum ad Bonificiū lib. 1. cap. 1. Cū verò (inquit) nō defināt fremere ad Dñici gregis caulas, atq; ad diripiēdas tāto precio redēptas oves, adigimur Episcopatus officio, quāuis ipse in eo præemineas celsiore fastigio speculæ pastoralis, facio quod possum pro mei particula muneris, & quæ sequuntur. An hoc fuit refutare primatum Papæ Romani in Synodo Carthaginensi? confiteri illo ipso tempore Bonificium, quo Pontifice habita est synodus, præeminere in celsiore fastigio speculæ pastoralis? Si erat Episcopus Romanus in celsiore fastigio, quā Episcopus Carthaginensis, cui Augustinus Hipponensis Episcopus subiectus erat, non enim primates alij in celsiore fastigio speculæ pastoralis erant comparati cum Carthaginensi Episcopo, qui ad illorum speculam pastorem nō pertinebat: erat igitur Carthaginensis subiectus Episcopo Romano, alioqui quomodo erat in celsiore fastigio speculæ pastoralis, cum Carthaginensi Episcopo comparatus? Deinde cū dicit, facio quod possum pro mei particula muneris, cōfessus Episcopum Romanum in celsiore fastigio speculæ pastoralis sedere, cū alioqui ambo essent Episcopi, an non satis apertè significat, habere quidē illum totam & vniuersalem curam muneris pastoralis, se verò partem? Rursus idem Aug. cum 50. Episcopis Concilij Mileuitani epist. 42. sic ad Innocētiū Pontificē Rom. scripsit, Quia te Dñs gratiæ suę præcipuæ munere in sede Apostolica collocavit, talemq; nostris temporibus præstitit. & paulò post, Magnis periculis infirmorū membrorū Christi pastorem diligentia, quæsumus, adhibere digneris: & quæ sequuntur. An non satis apertè hoc loco Augustinus cum reliquis illis Episcopis, primatū Pontifici Rom. tribuit, cū præcipuæ gratiæ munere in Apostolica Sede collocatum dicit? Quæ enim ista præcipua gratia, nisi charisma Episcopatus, quo præest vniuersali ecclesiæ? quod satis idem Aug. statim explicat, cū petit ab eo, vt diligentiam pastorem periculis membrorū Christi in ecclesijs Africanis adhibere velit. Confitetur ergò pater Aug. cum reliquis 60. illis Episcopis, oves Pontificis Romani esse, quæ in ecclesijs suis erant: ad eiusq; curam, quam requirebant, pertinere. Ac rursus adhuc idem Aug. cum Episcopis synodi Carthaginensis, ad eundem Innocentium de actis aduersus Pelagium & Cælestium epistol. 90. sic scripsit: Hoc itaq; gestum dñe frater, sanctæ Charitati tuæ intimandum duximus, vt statutus nostrę medio critis

tis etiam Apostolicæ Sedis adhibeatur autoritas. Testatur quoque Prosper Aquitanicus illorum temporū æqualis, in Annalibus suis, missa fuisse gesta illa ad Zosimum Pont. Roman. Quibus, inquit, probatis hæresis Pelagiana damnata est. Item Possidonius illius ætatis author in vita beati Aug. Poterant, inquit, (de Donatistis loquitur) suspectum eum habentes, scilicet Augustinum; recusare congressum: tamen omnipotentis Dei præstitit auxilium, ut postea in Cæsarensi constitutus ciuitate venerabilis memoriæ Augustinus, quò eum venire cum alijs Episcopis, Apostolicæ literæ compulerunt, ob terminandas scilicet alias ecclesiæ necessitates. An non agnoscebat primum & ceu caput Augustinus cum reliquis illis Episcopis eum, cuius literis (teste Possidonio) ad terminandas ecclesiæ necessitates ire compellebatur? Ergò si primatum Synodus Carthaginensis nunquam negauit, neque refutauit, ut vel testimonio grauisimo Augustini, qui synodo interfuit, immò ipsius etiam synodi, & synodi Mileuitanæ, probatum est, qua frõte, quod in eadem synodo decretum est, seu potius renouatum, & ex tertia synodo Carthaginensi ca. 26. repetitum, ut Episcopus primæ sedis non appelletur princeps sacerdotum, aut summus sacerdos, aut aliquid huiusmodi, sed tantum primæ sedis Episcopus, hoc ad Episcopum Romanæ sedis referre audeatis? & quod magis ridiculum est, non aduertistis, vos vobis contradicere. Cum enim Episcopum Romanum, Episcopum primæ sedis esse & vocari conceditis, Primatū ei, licet inuiti & nescientes, simul conceditis. Quomodo enim prima inter reliquas alias sedes esse poterat, nisi primatum inter eas haberet? cum enim Romana non sit prima sedes in his aut illis, puincijs, ut est Carthaginensis prima in puincijs Africa, Alexãdrina prima in puincijs Aegypti, Libyæ & Pentapolis, Antiochena item prima in suis, relinquatur, ut sit prima sedes in omnibus puincijs Ecclesiæ catholicæ; aut nusquam est prima. Habet igitur potestatem in Episcopos omnium puinciarum, ut habet more eius Alexãdrina sedes potestatem in suarum puinciarum Episcopos, Antiochena item in suarum, & Carthaginensis in Episcopos Africa. Aut dicant centuriatores, si sciunt, aut vsquam legerunt, in quarum puinciarum Episcopos habeat priuatè potestatem prima sedes Episcopi Romani, quam ipsi confitentur appellatam in Synodo Carthaginensi primam sedem. Aut si dicere non possunt, superest, ut vel confiteantur esse quidem eam primam Sedem, sed inter nullas alias, quo nihil potest esse magis delirum: aut primam esse inter reliquas omnes. sic isti sapientes, iuxta verbum Dei, in astutia sua compræhensi sunt. Deinde, quo magis lectores artificio Centuriatorum fallerentur, addiderunt canoni, quod nusquam scriptū in synodo Africana reppererunt, Vniuersalis autem nec etiam Romanus Pontifex appelletur. Hoc enim quod legerunt apud Gratianum dist. 99. non est ex canone concilij Africani, sed ex Gratiani rubrica, in caput proximè sequens Epistolæ Pelagij Pontificis, qui iussit, ut nullus appellaretur Patriarcha vniuersalis, ut Gregorius quoque in epistola ad Eulogium Patriarchã Constantinian-

Sibi ipsi repugnant Magd. referentes ad pont. Rom. illud decretum Synodi Carth. n. episcopus primæ sedis, vocetur vniuersalis.

Magd. in astutia sua compræhensi.

Quo Gregorius in ea epistola in qua non vult appellari vniuersalis, se tamen vniuersalis ecclesie episcopum manifestè significat.

stantinopolitanum, noluit appellari Papa vniuersalis: quod quidè quemadmodum intelligi debeat, satis ipse interpretatur, cum ait in eadè epistola: Meus nanque honor est vniuersalis ecclesie: meus honor est fratrum meorum solidus vigor. Etenim, quia Ioannem Patriarcham Constantinopolitanum Gregorius Pontifex repræhenderat, quod se vniuersalem appellasset, cum non esset, volebatq; forma & exemplum modestiæ alijs fieri, nec ipse voluit appellari Vniuersalis: & si enim suum erat, sic se appellare: voluit tamen à suo abstinere, nè alius alienum, vsurparet. Itaque non negauit se principem sacerdotum, aut summum sacerdotem, qui satis apertè dicit se Episcopum vniuersalis Ecclesie, ac proindè omnibus Episcopis & Patriarchis præesse: hoc enim significat quod ait, Meus honor est vniuersalis Ecclesie. Scilicet, quia Ecclesia vniuersalis, erat Ecclesia eius: sicut enim honor Episcopi, est Ecclesie suæ, cui præest: vt Constantinopolitani honor, Ecclesie est Constantinopolitanæ: sic Papæ Romani honor, est Ecclesie vniuersalis: quia, vt Constantinopolitanus Constantinopolitanæ Ecclesie præest, sic Romanus vniuersali. Redeamus ergò ad canonem concilij Africani, què Gratiani rubrica Magdeburgenses per fraudem augere voluerunt, & suo

Quid qua te-chna addiderint synodo Carth. ceteri riatores mag.

artificio accessione concilio attribueret: doceamusq; de quo Episcopo primæ sedis, intelligendus sit. de Episcopo enim Romano non potest, vt paulo ante demonstratum est. sancitus ergò est ille canon de primatibus Africæ, id est, de Episcopis primarum sedium. Quia olim, vt Leo nonus in epistola ad Petrum & Ioannem Africanos Episcopos contra Episcopum Grumitanum scripsit, in singulis prouincijs Africa instituebantur primates, non secundum potentiam (inquit) alicuius ciuitatis, sed secundum tempus suæ ordinationis: Metropolitanus enim vocabantur in Africa primates, qui erant Episcopi primarum sedium, quibus tamen præerat Episcopus Carthaginensis, primus (vt idem Leo ait) Archiepiscopus, & maximus totius Africæ Metropolitanus, propter Carthaginem totius Africæ Metropolim, qui solus accipiebat pallium ab Apostolica Sede, vnde & Episcopos consecrandi (inquit) principale & antiquum ius retinet, sicut ex verbis Aurelij in concilio Carth. 3. cap. 39. intelligi potest. Idcirco igitur de primatibus Africæ sic cautum est, quo admonerentur, se intrà suum modum ac mensuram continere, nè se aliquando in dignitatem Carthaginensis Ecclesie efferrent, vt Grumitanus ille Episcopus tempore Leonis 9. tentauit: de quo sic in ea ipsa epistola idem Leo scripsit: Neque quicumq; ille sit Grumitanus Episcopus, aliquam licentiam consecrandi episcopos vel deponendi, seu Prouinciale concilium prouocandi habet sine consensu Carthaginensis Episcopi, cuiuslibet dignitatis aut potestatis sit, qui cætera, præterquam quæ ad propriam Ecclesiam pertinent, sicut & alij Africani Episcopi, consilio Carthaginensis Archiepiscopi aget. Cur igitur, dicent, si primatum Pont. Ro. Africani non negabant, ius appellandi non vltro concedebant? In promptu est ratio, quia, vt antè dixi, causas Episcoporum in suis prouincijs iudicari,

Explicatio canonis, quod prima sedis episcopus non sit dicendus vniuersalis. De primatibus Africa, et de Carthaginensi Episcopo ex epist. Leonis 9.

Cur Africani cum primatum non negarent, decretum tamen appellandi non concederent.

primatum

primatui Pontificis Romani repugnare non putabant: præsertim cum cõmoditatem producendi testes in suis locis, & difficultatem pducendi in iudicio transmarino viderent. Et quod eos magis in eam tunc adducebat sententiam, quod credebant, hoc, quod sentiebant, in concilio Nieeno decretum fuisse, siquidẽ in illo ipso canone 6. Synodus Nicena Episcopos suis Metropolitanis commisisset: quod quidẽ vt verum erat, ita illud, quod in canone sequitur, vel non considerabant, vel non intelligebant, quam vim haberet, Quia sic est Romani episcopi consuetudo: Habet enim hanc, vt q̃a episcopus Romanus omnibus successoribus Apostolorum præesse à principio consuevit, Dño hanc consuetudinem instituente, idcirco primates ac Metropolitanis reliquis Episcopis, quisq; secundum mensuram, id est, per prouincias, quas quisq; tenet, præesse debeat: quis hĩc, si paulo attentius cõsideret, primatum Episcopi Romani nõ videat: siquidẽ illi primates, successores sunt Apostolorum, quibus Petrus præerat: Episcopus verò Romanus successor Petri est, qui, quia erat maior reliquis omnibus Apostolis, & episcopus Romanus, qui autoritate Dñi in cathedra eius successit, necesse est, sit maior reliquis omnibus primatibus, & in omnes habeat potestatem: ac p̃indẽ necesse est, vt ad eum confugere possint, cum opus fuerit, omnes successores Apostolorum, qui sunt Episcopi, sicut Apostoli ad Petrum in difficultatibus, tanq̃ ad petram Ecclesiæ, confugiebant, vt libro superiore, exemplo Pauli & Barnabæ, & illius Synodi Hierosolymitanæ, docuimus. Sed de canone 6. Synodi Nicenæ copiosius & luculentiùs postea, vt antea p̃missi, differam, si priùs ad quedam alia, quæ Magd. in summã Pontificis autoritatẽ, & apostolicũ ius ad eum, puocandi obiecerunt, responderimus.

Responsio ad id quod Magd. in V. Centuria obiecerunt de Zosimo Pontifice, quod non citasset consuetudinẽ de summa potestate Pontificis, & quomodo redarguantur de falsitate. Rursus quemadmodum patres Africani Primatum Pontificis Romani agnoscerent, & de decreto de appellationibus in concil. Carthag. 3. recepto, & de canone 92. concilij Africani, quem Magd. obijciunt, & quomodo canon conc. Carth. 3. conuincat, non esse illum accipiendum, vt à Magdeb. contra decretum de appellationibus accipitur. Quid intersit inter Luteranos non recipientes decretum de appel. & patres conc. 6. Carthag. Item de actis Synodi Nicenæ diligenter perscriptis: & de iudicialibus decretis ad ea pertinentibus: & quomodo inde sumpti sunt canones Niceni à Iulio Pontifice relati, & duo illi canones Sardicensis concilij, in concilio Carthag. et Niceno recitati.

Cap. 2.

Videamus ergo deinceps, quod in V. Centuria Magdeb. obseruatione dignum esse iudicauerunt, vtrumne magis eorum ignoratiam, quàm solertiam prodit: sic enim scripserunt: Obseruet autem, vt hoc obi-

M m r̃er